

Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği-Kısa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği-Kısa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24416>

Özet

Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği-Kısa Formu (KUYÖ-KF), bireylerin kariyer gelişim süreçlerindeki değişimlere ve zorluklara ne kadar etkili bir şekilde yanıt verebildiğini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik özellikler taşıyan bir uyarılma araçtır. Bu ölçeğin Türkçe bağlamda geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, Erkan Işık ve arkadaşları tarafından farklı yaş grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türkiye'deki çeşitli demografik gruplarda kariyer uyum yeteneklerini değerlendirmede kullanılabilecek dört faktörlü yapıya dönüştürülebilir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Uyum, Kariyer Yetenekleri, Kısa Form, Psikometrik Özellikler, Uyarılma, Türkiye, Kariyer Gelişimi, Psikolojisi.

Yazarlar

Işık, E., Yeşin, F., Koyuncu, S., Eser, A. Çömlekçiler, F., Yıldırım, K.

Amaç

KUYÖ-KF'nin temel amacı, bireylerin kariyer uyum yeteneklerini hızlı ve etkin bir şekilde değerlendirmektir. Bu yetenekler, modern yaşam hayatının esnek ve sürekli değişen doğasına adapte olabilmek için kritik öneme sahiptir. Orijinal ölçeğin kısa formu, uygulama süresini kısaltarak geniş örneklemelerde veya klinik ayarlarda pratik kullanım sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Işık ve arkadaşları'nın (2018) çalışması, ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamayı hedeflemiştir. Bu adaptasyon, Türkiye'deki kariyer danışmanlığı ve eğitim alanlarında kariyer uyumunu bilimsel temellere dayalı olarak ölçme imkanı sunmaktadır.

Yapı

Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği-Kısa Formu, Kariyer Uyum kuramına dayanır ve bu yapıyı dört temel boyut üzerinden ölçer. Bu boyutlar, bireyin kariyer gelişim görevlerine karşı sergilediği psikososyal kaynakları temsil eder:

Endişe (Concern): Bireyin geleceğini planlama ve kariyerini inşa etme konusunda ne kadar ileri görüşlü olduğunu ifade eder.

Kontrol (Control): Bireyin kendi kariyer gelişimini sahiplenme ve yönetme derecesini gösterir.

Merak (Curiosity): Bireyin olası gelecek senaryolarına keşfetme ve kariyer fırsatlarına araştırmaya eğilimini yansıtır.

Güven (Confidence): Bireyin kariyer görevlerini başarıyla yerine getirebileceğine dair öz yeterlilik inancını ifade eder.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının geçerlik çalışmaları, yapı geçerliği üzerine odaklanmıştır. Işık ve arkadaşları (2018), ölçeğin teorik olarak varsayılan dört faktörlü yapısını incelemek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulamışlardır. DFA sonuçları, dört uyum yeteneği boyutunun (Endişe, Kontrol, Merak ve Güven) Türkiye örnekleminde de iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin farklı yaş gruplarındaki (öğrenciler, çalışanlar ve işsizler) ölçüm değişmezliği (invariance) incelenmiş ve ölçeğin farklı gruplarda kararsız ve güvenilir ölçümler sağladığı tespit edilmiştir. Bu durum, KUYÖ-KF'nin geniş bir popülasyon yelpazesinde geçerli olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

KUYÖ-KF'nin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Çalışmada, ölçeğin alt boyutları ve genel ölçek puanı için yüksek düzeyde iç tutarlılık katsayıları (genellikle 0.70 ve üzeri) rapor edilmiştir. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik analizleri, özellikle Cronbach alfa katsayısı kullanılarak yapılmış olup, Türkçe kısa formun farklı yaş gruplarında kararlı ve güvenilir sonuçlar ürettiği kanıtlanmıştır. Bu bulgular, ölçeğin Türkiye'deki araştırma ve uygulama ortamlarında güvenle kullanılabilirliğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği-K?sa Formu'nun faktör yapısı, orijinal modellerle tutarlı olarak dört faktörlü bir yapıya sahiptir. Işık ve arkadaşları (2018), bu yapıyı doğrulamak için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanmıştır. Analizler, her bir faktörün (Endişe, Kontrol, Merak, Güven) ilgili üç madde ile yüklendiğini ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstermiştir.

DFA sonuçları, kısa formun, kariyer uyum yeteneği yapısının temel bileşenlerini etkili bir şekilde temsil ettiğini ve bu yapının Türk kültüründe de geçerliliğini koruduğunu teyit etmiştir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin teorik temellerini güçlendirmektedir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5 veya 6 noktalı Likert ölçeği (Orijinal CAAS-SF genellikle 5 noktalı, 'Hiç Benzemiyor'dan 'Çok Benziyor'a kadar). Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik raporlar 5 puanlı Likert formatını ima etmektedir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Öğrenciler, çalışanlar ve işsizler dahil olmak üzere genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Farklı yaş grupları (Çalışmada farklı yaş gruplarından alınan örneklem kullanılmıtır).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki farklı demografik ve mesleki gruplardan toplanan geniş bir örneklem.

Test Metodolojisi: Kariyer uyum yeteneklerinin öz değerlendirilmesine dayanan, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen standartlaştırılmış psikolojik ölçüm aracı.

İzinler, Ücret ve Test Yayı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Kullanım ve telif hakları, ölçeğin orijinal yazarlarına (Savickas ve Porfeli) ve Türkçe uyarlamayı yapan araştırmacı ekibine aittir. Akademik ve araştırmacı amaçlı kullanım için izin alınması gerekebilir. Ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Test Yayı (Uyarlama): 2018

Sorumlu Yazar: Erkan Işık

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: erkanthelight@gmail.com (Erkan Işık)

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Işık, E., Yeşin, F., Koyuncu, S., Eser, A. Çömlekçiler, F. & Yıldırım, K. (2018). Validation of the Career Adapt-Abilities Scale-Short Form across different age groups in the Turkish context. *International Journal for Educational and Vocational Guidance* ,18(3), 297-314. <https://doi.org/10.1007/s10775-018-9362-9>

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kariyer-uyum-yetenekleri-olcegi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği-Kısa Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Işık et al., 2018) başvurulması gerekmektedir. KUYÖ-KF, genellikle dört alt boyutta toplam 12 maddeden oluşmaktadır.